

GEORGE MICHAEL

ROB JOVANOVIĆ

BIOGRAFIE

ROB JOVANOVIĆ

George Michael

Uitgegeven door Xander Uitgevers BV
Hamerstraat 3, 1021 JT Amsterdam

www.xanderuitgevers.nl

Oorspronkelijke titel: *George Michael*
Oorspronkelijke uitgever: Little Brown
Vertaling: Robert Neugarten
Omslagontwerp: Studio Marlies Visser
Omslagbeeld: Michael Putland, Getty Image,
Zetwerk: Michiel Niesen, ZetProducties

Copyright © 2017 Rob Jovanovic
Copyright © 2017 voor de Nederlandse taal:
Xander Uitgevers BV, Amsterdam

Eerste druk 2017

ISBN 978 94 0160 698 1 | NUR 320

De uitgever heeft getracht alle rechthebbenden te traceren.
Mocht u desondanks menen rechten te kunnen uitoefenen,
dan kunt u contact opnemen met de uitgever.

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt
door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook,
zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

INHOUD

Proloog – Finale	7
Deel een 1963 – 1986	17
1 Immigrant 1963 – 1975	19
2 Ambitie 1975 – 1981	33
3 Fantastisch 1982 – 1983	49
4 Groot 1984 – 1985	71
5 Vrijheid 1985 – 1986	85
Deel twee 1986 – 2007	101
6 Tournee 1986 – 1989	103
7 Terugtrekken 1990 – 1994	125
8 Rouw 1994 – 1997	151
9 Feniks 1998 – 2002	165
10 Overlevende 2003 – 2007	181
Deel drie 2007 – 2017	201
11 Terugkeren 2007 – 2008	203
12 Opsluiting 2009 – 2011	211
13 Levend 2011 – 2013	221
14 Verlossing 2014 – 2015	227
15 Nagedachtenis 2016 – 2017	233
Epiloog – Eerbetuigingen	239
Posities in de hitlijsten	241
Wat is er gebeurd met...?	243
Dankwoord	247

PROLOOG

Finale

Fi-na-le

- 1 Slotstuk dat de totale indruk krachtig en duidelijk weergeeft.
- 2 Beslissingsstrijd.
- 3 Uiteindelijk, een slot vormend: de laatste vergadering van het jaar.
- 4 Tot het einde toe, algeheel: finale opruiming.
- 5 Definitief.

‘Ik lees voortdurend wat mensen van me vinden en over het algemeen zijn ze niet positief. Ik ben nooit in een positie geweest dat men me sympathiek vond. Dat komt omdat ik in dit land altijd succesvol ben geweest; dan moet je jezelf altijd verdedigen. En als je jezelf verdedigt, ga je alles analyseren: je redenen voor dit, je motieven voor dat. Ik moet op mijn hoede zijn en niet al die agressie absorberen die de pers uitstraalt als het over mij gaat. Gelukkig heb ik altijd de neiging gehad mezelf te analyseren. Dat zit ook in mijn liedjes. Maar ik heb wel meer eigenschappen die ik niet zou hebben gehad als ik niet beroemd was.’

George Michael

‘Toen Wham! uit elkaar was gegaan, verwachtte iedereen beter werk van me. Maar ik heb geen spijt dat we uit elkaar zijn gegaan. Ik had zien aankomen dat Wham! zou

aflopen. De laatste jaren was Wham! vooral mijn project, dus zo angstaanjagend was het niet. Andrew staat nu veel meer onder druk. Hij werkt aan een album en ik heb adviezen gegeven. Het is niet meer dan normaal dat men sceptisch is over zijn werk. Maar hij gaat iedereen verrassen, want zijn muziek is veel beter dan de mensen denken.'

George Michael

Het eerste evenement in het Wembley Stadium vond plaats op 28 april 1923. Iedereen wilde de FA Cupfinale tussen West Ham United en Bolton Wanderers zien. Officieel waren er die dag 126.947 toeschouwers aanwezig, maar er wordt algemeen van uitgegaan dat er meer dan 200.000 mensen als sardines op elkaar zaten geperst.

Bijna vijftig jaar later, in 1972, werd het eerste popconcert in Wembley georganiseerd. De meest tot de verbeelding sprekende muzikale spektakels vonden in de jaren tachtig in het stadion plaats. Queen nam er een liveplaat op, terwijl Genesis, U2, Madonna, Bruce Springsteen en Michael Jackson het stadion vol kregen door garant te staan voor 72.000 verkochte tickets, soms zelfs verschillende avonden achter elkaar. In een decennium waarin het ging om groot, groter, grootst en waarin alles om geld draaide, was succes niets meer of minder dan optreden voor een zo groot en lucratief mogelijk publiek. Als je als musicus in Wembley speelde, had je de top bereikt.

In Bushey, niet ver van de twee torens van het stadion, groeide een jongen op die als de wind goed stond de spreekkoren uit het stadion kon horen. Als volwassene zou hij talloze malen in het Wembley Stadium optreden. Hij speelde er voor aids-benefieten; hij was van de partij bij Live Aid, het beroemdste concert dat ooit in het legendarische stadion is gehouden; hij stal de show bij het Freddie Mercury Tribute Concert, en hij trad er op voor Nelson Mandela. Ook de zwanenzang van zijn band Wham! speelde zich af in Wembley. Die jongen was uiteraard George Michael.

Samen met zijn vriend Andrew Ridgeley werd George als Wham!

het succesvolste popduo van de jaren tachtig. De twee jongens, allebei zonen van geïmmigreerde vaders, waren in 1982 opeens onontkoombaar populair. Met hun gezonde, gebruinde lichamen, een enorme bos haar en onvoorstelbaar witte tanden symboliseerden ze voor veel mensen het hele decennium. Ze vestigden talloze records, onder meer door als eerste act sinds The Beatles met twee opeenvolgende singles zowel in de vs als in het Verenigd Koninkrijk de eerste plaats van de hitparade te bereiken. Ze waren verantwoordelijk voor hysterische taferelen die zich sinds The Bay City Rollers, tien jaar eerder, niet meer hadden voorgedaan en sloegen aan bij een door hormonen aangestuurde doelgroep die volgens velen de periode van punk en disco niet had overleefd. Samen met Duran Duran waren ze verantwoordelijk voor de geboorte van een nieuwe golf boybands. Binnen de kortste keren dreven Bros, New Kids on the Block en anderen jonge meisjes in alle uithoeken van de wereld tot waanzin. Hele steden kwamen tot stilstand als deze groepen voor een signersessie naar een platenzaak kwamen.

Maar in 1986 was het moment gekomen waarop Wham! alles had gedaan wat ze met zijn tweeën konden doen. De grootste popiconen van het decennium besloten er een punt achter te zetten. Ze hadden miljoenen platen verkocht en over de hele wereld gereisd, inclusief China. Ze hadden meer geld dan ze ooit zouden kunnen uitgeven. Was er een betere plek voor hun laatste concert dan Wembley? En was er in die locatie, waar al 63 jaar voetbalfinales plaatsvonden, een betere naam dan The Final?

Een jaar eerder had Wham! ook in een uitverkocht Wembley gestaan, als een van de vele grote acts die door Bob Geldof en Midge Ure bij elkaar waren gebracht onder de noemer Live Aid. Michael had eind 1985 in beperkte kring laten weten dat hij van plan was als soloartiest verder te gaan. Vanaf dat moment was Wham!'s laatste optreden zorgvuldig gepland. Zes maanden later, rond Michaels 23e verjaardag, voerde de band de hitlijst aan met 'The Edge of Heaven' en stond er een compilatiealbum op stapel. De pers schreef al wekenlang artikelen over Wham! die in schril contrast stonden met de afschuwelijke verhalen over de nucleaire ramp in Tsjernobyl. De

kaarten voor het laatste optreden van Wham! waren in luttele uren uitverkocht. Er was een een-na-laatste concert op de vrijdagavond overwogen, maar ook dat zou niet genoeg zijn geweest om aan de vraag te voldoen. Er was voldoende interesse voor minstens een hele week optredens. En om het geld ging het niet. Na de aanschaf van twee enorme videoschermen kwamen de totale kosten van het optreden op ongeveer 750.000 pond uit (evenveel als de bouwkosten van het stadion!), waardoor de band uiteindelijk net quitte speelde. Maar de belangrijkste reden was dat de twee jongens hun carrière als band wilden afsluiten met een enkel concert.

Als jongen wilde Andrew Ridgeley dolgraag profvoetballer worden. Nu zou hij in Wembley spelen. Niet op de manier waarover hij had gedroomd, maar het kwam dicht in de buurt. Als je op die warme zaterdagmiddag in juni 1986 naar het stadion liep, was het alsof er een belangrijke finale zou worden gespeeld. Vlaggen wapperden in het zachte briesje en Wembley Way, de weg die naar de twee torens voerde, was volgepakt met fans die in veel gevallen t-shirts, sjaals en petten van Wham! droegen. De organisatie had duizenden kaarten achtergehouden om te verkopen op de dag van het concert. Zo hoopte men de activiteiten van zwarthandelaren de kop in te drukken. Bij de loketten hadden zich al urenlang rijen gevormd. Zodra de loketten werden geopend, stroomde een zwerm mensen het stadion binnen op zoek naar de plaatsen met het beste uitzicht.

Niemand die een felbegeerd plaatsje vooraan had weten te bemachtigen, zou de komende uren zijn plek verlaten. Al snel deed de beveiliging flessen water uit; later werd het publiek natgehouden met tuinslangen. Tegelijkertijd hielden op allerlei plaatsen over de hele wereld fans die geen kaartje hadden kunnen scoren een wake voor hun favoriete band. Anderen speelden de hele dag lang steeds weer hun Wham!-platen. Menige tienertraan werd geplengd. Het was alsof er iemand was gestorven. Voor veel fans betekende het einde van Wham! het einde van hun jeugd. De tijd was gekomen om volwassen te worden, en dat was voor sommigen een angstaanjagend vooruitzicht. Waarom kon alles niet gewoon blijven zoals het was?

De sfeer backstage was een mengeling van droefenis en opwinding, maar voor de hoofdrolspelers in het drama verliep het allemaal in een roes. Er waren leden van de elite van de Britse popwereld en vrienden en familieleden van de band. Elton John regelde een badje om te pootjebaden (het was 32 graden) en serveerde vanuit zijn trailer champagne. Overal stonden videospelletjes voor het vermaak van de gasten, die eindeloos lang moesten wachten.

Toen hem vlak voordat hij het podium zou betreden werd gevraagd of hij spijt had van zijn besluit om te stoppen met de band, zei George Michael nadrukkelijk nee. Andrew Ridgeley kreeg dezelfde vraag en deed voor de grap alsof hij zijn partner wurgde. Dat gebaar bevatte een kern van waarheid, al gaf Ridgeley pas in een in 2004 uitgebrachte documentaire zijn ware gevoelens prijs: 'Ik genoot minder van dat concert dan van andere optredens,' zei de gitarist. 'De hele periode die eraan voorafging, was zwaar voor me. Ik dacht steeds: na de toegiften is het allemaal voorbij. Dat kon ik moeilijk verwerken. Maar we wisten simpelweg niet hoe we het concept van Wham! moesten doorvoeren tot in de volwassenheid.'

Een van toeten noch blazen wetende Gary Glitter opende de show om vier uur 's middags onder de nog fel brandende zon. Hij werd gevolgd door Nick Heyward, de voormalige zanger van Haircut 100, die het publiek voor zich won met zijn afsluiter 'Fantastic Day' maar ook model stond voor wat Michael moest zien te vermijden: een mislukte solocarrière. Het publiek werd ook nog vermaakt met *Foreign Skies*, een opnieuw gemonteerde versie van een documentaire over Wham!'s reis naar China in 1985. De film werd geprojecteerd op de twee grote videoschermen die aan weerszijden van het podium waren geïnstalleerd. Het podium werd aan het zicht onttrokken door een kolossaal gordijn met de tekst THE FINAL.

Het echte drama begon om half acht, toen het intro van 'Everything She Wants' weerklonk en door 72.000 schreeuwende fans enthousiast werd begroet. Even later werd het geschreeuw nog luider toen het gordijn werd weggetrokken en de band zichtbaar werd. Het volume bereikte een voorlopig hoogtepunt toen George Michael aan de rechterkant het podium betrad in het gezelschap

van twee mannelijke dansers. Michael droeg een strakke zwarte spijkerbroek, leren laarzen en een leren jack en de onvermijdelijke zonnebril. Hij en de dansers deden pasjes en Michael liep over de lange catwalks aan weerszijden van het podium het publiek in. Toen hij na een minuut of drie weer op het podium stond, verscheen Ridgeley met de achtergrondzangeressen/danseressen Pepsi en Shirlie. Ook hij maakte een lange wandeling voor hij zich dramatisch van zijn lange zwarte jas ontdeed. Na een intro van ruim zeven minuten begon het nummer echt. Het publiek zong elk woord mee. Elke heupbeweging, elke blik naar het publiek, elke nuance werd begroet met oorverdovende instemming. Het belooft een lange avond te worden.

Een geëmotioneerde Michael nam in de loop van het optreden diverse malen het woord om mensen te bedanken. 'Ik moet vier jaar aan bedankjes doen,' zei hij. Alle hits werden gespeeld, de hits die zo bepalend waren geweest voor die vier jaar halverwege de jaren tachtig: 'Wake Me Up before You Go Go', 'I'm Your Man', 'Last Christmas', 'Club Tropicana'... een eindeloze lijst. Pepsi en Shirlie wisselden verschillende malen van kostuum en verschenen voor 'Bad Boys' met enorme pruiken. 'Het was een heerlijke, sprankelende dag,' zei Shirlie Holliman. 'Ze stopten op hun hoogtepunt en gaven nog een laatste feest. Iedereen was in een prima humeur en Pepsi en ik droegen enorme pruiken in de *beehive*-stijl. Loodzwaar om te dragen, maar het was lachen.'

Ronald McDonald, oftewel een verklede Elton John, verscheen achter een piano terwijl Michael het publiek dirigeerde voor de koortjes in 'The Edge of Heaven'. De clown bleef op het podium om samen met Michael 'Candle in the Wind' te zingen. Het paar wist toen nog niet dat het nummer later onlosmakelijk verbonden zou zijn met prinses Diana, met wie Michael bevriend zou raken.

Toen de zon onderging en het stadion in duisternis werd gehuld, schakelde de band nog een tandje hoger met 'Wham Rap!' en het emotionele, aan een mysterieuze 'speciale vriend' opgedragen 'A Different Corner'. De set werd afgesloten met een energieke versie van 'Freedom'. In de toegiften werden 'Careless Whisper', 'Young

Guns (Go For It)' en 'I'm Your Man' ten gehore gebracht. Voor dat laatste nummer betraden alle meewerkende artiesten het podium, en ook Simon Le Bon van Duran Duran. George en Andrew liepen een ereronde over de catwalks en Ridgeley pakte de microfoon om te zeggen: 'Bedankt, George.'

En toen waren ze weg. De spectaculaire afsluiting van een spectaculair, zij het kort leven in de schijnwerpers van de popmuziek. Na het optreden gingen de artiesten en crew naar The Hippodrome, waar het feest tot in de kleine uurtjes doorging. Maar terwijl miljoenen fans in de rouw waren over het einde van Wham!, stond George Michael nog maar aan het begin.

Na het einde van Wham! in 1986 begon Michael met een solocarrière die nog wonderbaarlijker verliep. Tijdens zijn eerste wereldtournee als soloartiest trad hij in Wembley op als onderdeel van het concert ter ere van de zeventigste verjaardag van Nelson Mandela. En nadat hij al had opgetreden bij aids-benefieten in de naburige Wembley Arena keerde hij in 1992 terug in het stadion. Na de dood van Freddie Mercury, de enigmatische frontman van Queen, organiseerde de rest van de band een evenement om mensen bewuster te maken van aids, waarbij verschillende zangers nummers van Queen voor hun rekening namen. Michael stal de show met een van de meest indrukwekkende en gedreven optredens uit zijn carrière. Pas jaren later ontdekten veel mensen waarom hij die avond zo gepassioneerd had gezongen.

In de late jaren negentig werd bekendgemaakt dat Wembley zou worden gesloopt en dat er op dezelfde plek een nieuw nationaal stadion zou verrijzen. Er werd hevig gedebatteerd over de vraag of de beroemde torens in het nieuwe ontwerp verwerkt moesten worden, maar in 2002 kwamen ze in onzachte aanraking met de sloopkogel. In 2000 won Chelsea de laatste FA Cup in het 'oude' Wembley; Engeland verloor zijn laatste wedstrijd daar tegen de Duitsers en Bon Jovi speelde er het laatste popconcert.

Net als met Wembley ging het ook met George Michaels privéleven niet goed in de jaren negentig. Na het verlies van de twee

dierbaarste mensen in zijn leven werd hij gedompeld in een diepe rouw waarvan hij zich pas in de eenentwintigste eeuw ontdeed. Hij raakte betrokken bij allerlei schandalen die in een aantal gevallen veel te veel aandacht kregen van de pers. Wat zijn werk betreft werd hij geplaagd door een langlopende rechtszaak met zijn platenmaatschappij. Ook verloor hij een groot gedeelte van zijn Amerikaanse publiek. Pas na een pauze van achttien jaar, in zijn vijfentwintigste jaar in de muziekindustrie, achtte hij de tijd rijp om weer op tournee te gaan. Hoewel zijn naam opnieuw met grote regelmaat in de roddelbladen opdook, deed Michael in 2006 een serie optredens in grote Europese zalen.

In maart 2007 werden de sleutels voor het nieuwe, verbeterde Wembley Stadium door de aannemers overhandigd aan de Engelse voetbalbond. Het schitterende stadion bood plaats aan 90.000 toeschouwers en was voorzien van een 135 meter hoge boog die van kilometers afstand te zien was. De rockband Muse kondigde een optreden in het gerenoveerde stadion aan dat op 16 juni 2007 zou plaatsvinden, maar later werd bekendgemaakt dat Michael de eer kreeg om er het eerste concert te verzorgen. Die eerste show op 9 juni raakte zo snel uitverkocht dat er een extra optreden werd gepland op de dag erna. Alex Horne, de directeur van het stadion, sprak van 'prachtig nieuws' toen de optredens werden aangekondigd en zei: 'George Michael is op dit schitterende podium geen vreemde. Hij heeft hier al met Wham! gestaan, onder meer op Live Aid, en ook als soloartiest. Dit is voor het nieuwe stadion een passend eerste concert. We kijken ernaar uit om het stadion weer op de wereldkaart te zetten als een belangrijke bestemming voor topartiesten.'

Toen hij het podium van Wembley betrad en juichend werd begroet, nam Michael eens te meer zijn plaats in op het muzikale wereldpodium. Net als het vermaarde oude stadion was hij een Engelse icoon die uit de as was herrezen. Hij kon weer vooruitkijken naar een veelbelovende toekomst.

George Michael was een gedreven man. Hij werkte hard en was trots. Hoewel onzeker en bang voor geld, was hij onvoorstelbaar

rijk en beroemd. Ook al was hij zeer op zijn privacy gesteld, deed hij de laatste tijd in de media openhartige uitspraken over zijn privéleven. Michael heeft vaak in interviews gezegd dat bijna alle beroemde mensen die hij heeft ontmoet iets gemeen hebben, iets dat hen in staat heeft gesteld de top te bereiken. Het is niet een speciale eigenschap of een talent waarmee ze zijn begiftigd; het is juist dat er in hun levens iets ontbreekt. Ze hebben allemaal iets moeten overwinnen, iets moeten bewijzen of een leemte in hun leven moeten vullen; dat heeft hun het nodige doorzettingsvermogen gegeven en hen geholpen hun doelstellingen te bereiken.

Dat gold ook voor George Michael. Vraag verschillende mensen naar hem en je krijgt verschillende antwoorden. Maar kies voldoende invalshoeken en neem voldoende kiekjes en je hebt meer dan een stapel brokstukken, ontelbare losse feiten. Het hele plaatje over George Michael valt wel degelijk samen te stellen. Dit is zijn verhaal.